

Er ref: KN2025/02031
Sandra Lennander

Klimat- och näringslivsdepartementet
Energienheten, Hållbart och innovativt
energisystem
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se
sandra.lennander@regeringskansliet.se

Vår ref: R:SI202584
Johan Bruce

johan.bruce@skogsindustrierna.se

Yttrande över promemoria Förslag om mål för en effektiv energianvändning

Sammanfattning

Skogsindustriernas medlemmar arbetar aktivt med energieffektivisering och de har tillsammans arbetat fram ett antal riktlinjer för energieffektivisering:

- Inga tak på energianvändningen sätts på nationell nivå, vilket skulle förhindra tillväxt.
- Krav på energieffektivisering får inte utformas så att det hindrar klimatåtgärder/miljöåtgärder eller produktutveckling som ger resurseffektivitet sett till hela produktkedjan.
- Detaljstyrning av hur olika energibärare används undviks. Energianvändning ska styras av kostnad och inte administration/tillstånd.
- Inga sifferstatta energikrav i tillstånden.
- Verksamheter som är certifierade och har ett energiledningssystem bör kunna undantas från att genomföra energikartläggningar.

Skogsindustrierna anser att införandet av kvalitativa mål som även tar hänsyn till nyttan av flexibilitet och energilagring ligger i linje med Skogsindustriernas riktlinjer och välkomnar därför angreppssättet. Det kommer att bli utmanande att ta fram indikatorer för mätning av framsteg. Skogsindustrierna bidrar gärna i det arbetet.

Skogsindustriernas yttrande

Skogsindustrierna anser att det är positivt att regeringen föreslår kvalitativa mål för en effektiv energianvändning. De tidigare kvantitativa målen riskerade att hindra industrins omställning och tillväxt. De motverkade även ny kärnkraft. Ett kvalitativt mål kan ge utrymme för styrmedel som inte motverkar resurseffektivitet, flexibel användning och energilagring. Det missgynnar heller inte ny kärnkraft.

Det är, precis som promemorian anger, viktigt att flexibilitet sker på frivillig basis. Hinder för flexibel användning bör tas bort och styrmedel för effektivare energianvändning bör utformas så att de inte motverkar flexibel energianvändning, men flexibiliteten måste baseras på frivillighet.

Det kommer att bli en utmanade uppgift att ta fram indikatorer för en effektiv energianvändning för olika sektorer. Skogsindustrierna deltar gärna i arbetet med att ta fram indikatorer för att säkerställa att dessa indikatorer avspeglar verklig effektiv energianvändning.

Promemorian saknar en tydlig analys av hur det nationella målet förhåller sig till Sveriges bindande åtaganden inom EU, främst energieffektiviseringsdirektivet (EED) och direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD). Det behöver klargöras hur det kvalitativa målet förhåller sig till hur Sverige uppfyller kraven i EED. En tydlig koppling till EU-rätten är avgörande för att skapa långsiktig förutsägbarhet för näringslivets investeringar.

Ett nytt mål och implementeringen av EED aktualiserar frågan om befintliga nationella styrmedel. Systemet med energihushållningsplaner (EHP) som villkor i miljötillstånd har skapat merarbete och otydlighet, utan att ge en nytta utöver vad som redan följer av annan lagstiftning. Energieffektivisering inom industriella processer är inte heller en kärnkompetens för tillsynsmyndigheter under miljöbalken. Därmed bör systemet med EHP bör avvecklas och att ansvaret för uppföljning av lagstiftning kring energieffektivisering helt bör ligga hos Energimyndigheten.

Skogsindustriernas utgångspunkt

Skogsindustrin använder energi för att förädla skogsråvara till produkter som gör nytta i samhället och bidrar till välbefinnande. Energianvändning är förädling och är i sig önskvärd.

Skogsindustrin är Sveriges största energianvändare och använde cirka 76 TWh 2023. Skogsindustrin är en nästan fossilfri bransch och ca 97% av bränsleanvändningen är fossilfri.

2023: (Papper och massa samt trävaruindustri)

- El: 18,2 TWh
- Fossila bränslen: 2,1 TWh
- Biobränslen 56,0 TWh

Skogsindustrierna jobbar ständigt med att effektivisera sina processer. Ett enskilt bruk kan ha flera personer som jobbar heltid med detta. Lönsamma energieffektiviseringar kommer ofta i samband med investeringar som förbättrar verksamheten. Det kan gå lång tid mellan stora investeringar, varför effektiviseringsinvesteringar kan komma stegvis.

Smärre energieffektiviseringar såsom utbyte av lysrör till LED-belysning, varvtalsregleringar av allt mindre maskiner, fortlöpande utbyte av elmotorer från äldre till energisnålare nyare etc. sker naturligtvis fortlöpande men ger sällan eller aldrig så stor inverkan på den totala energianvändningen vid ett bruk att det kan spåras i den totala specifika energiförbrukningen vid en anläggning. Redan mindre förändringar i produktmix kan ge vida större inverkan på den specifika energikonsumtionen

För Skogsindustrierna

Johan Bruce
Ansvarig el och energi